

Til Arbeids- og sosialdepartementet
postmottak@asds.dep.no

02.03.2017
Deres referanse: 16/3386
Vår referanse: 17-72

Høring – NOU 2016:13 Samvittighetsfrihet i arbeidslivet

Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere, herunder ledere og frilansere som har journalistikk som yrke. Medlemmer i NJ arbeider på grunnlag av retten til fri informasjon og hensynet til faglig integritet i samsvar med presseetikken. Journalistlaget skal ivareta medlemmenes journalistfaglige interesser og blant annet verne om ytringsfriheten og den redaksjonelle uavhengighet.

Vi støtter Samvittighetsutvalgets understrekning av at man ikke kan ta lett på samvittigheten, og at samvittighetsfriheten representerer en viktig verdi i et demokrati. Norsk arbeidsliv må tilrettelegge for at yrkesutøvere skal kunne nekte å utføre arbeidsoppgaver på grunn av samvittighet.

Journalister er en gruppe yrkesutøvere som etter vår oppfatning må ha relativt vide rammer for reservasjon på grunn av samvittighet. Vi viser i den sammenheng til Den europeiske menneskerettsdomstolens avgjørelse i EMD Manole & andre mot Moldova av 17.09.2009, der det i avsnitt 103 heter:

«The protection of Article 10 extends to employed journalists and other media employees. An employed journalist can claim to be directly affected by a general rule or policy applied by his employer which restricts journalistic freedom (...). A sanction or other measure taken by an employer against an employed journalist can amount an interference with freedom of expression (...).»

I vurderingen av reservasjonsadgangen, støtter vi videre utvalgets vekt på etiske forhold knyttet til samvittighetsfriheten. Det vises i så måte til NOU 2016:13 s. 77, der Vær Varsom-plakaten punkt 2.5 siteres. Dette er en viktig bestemmelse for våre medlemmer. Her er poenget at en redaksjonell medarbeider kan nekte å benytte uetiske metoder i den journalistiske arbeidsprosessen. Det stemmer at denne bestemmelsen ikke er blitt behandlet av Pressens Faglige Utvalg (PFU), men det er fordi slike saker håndteres på kammerset. NJ har fått en rekke henvendelser om slike saker, og har gitt vår samtykke i at bestemmelsen for eksempel kan benyttes der journalister har blitt bedt om å lage saker i samarbeid med sponsorer og annonsører, eller der de har blitt pålagt for nærgående opptrøden overfor påførende i ulykker.

Med vennlig hilsen
for Norsk Journalistlag

nestleder

Ina Lindahl Nyrud
advokat